

GUIA DOCENT

HISTÒRIA I CULTURA MEDIEVAL (Mòdul 14639)

LLICENCIAT EN ART (Pla 2000)

CURS ACADÈMIC 2006-2007

PROFESSORAT: Grup Ai.- Mateu Rodrigo Lizondo
Grup Bi.- Rafael Narbona Vizcaíno

1.- Dades d'identificació

Nom: Història i Cultura Medieval

Caràcter: Optatiu

Num. crèdits: 9

Títol: Llicenciat en Art

Cicle: Primer

Departament: Història Medieval, Facultat de Geografia i Història, 7ª planta. Tfn. 96 3864244

2. Introducció

Aquesta és una assignatura de caràcter introductori i generalista, els continguts de la qual pretener dotar l'alumne d'una preparació fonamental per al coneixement de la Història Medieval. S'estructurarà amb la resta de les assignatures d'Història proposades com a optatives en la Llicenciatura d'Art, amb la intenció de donar a l'estudiant una perspectiva diacrònica del passat històric.

3. Volum de treball

Calculades 25 hores per cada crèdit, les 225 hores que l'alumne dedicarà a l'assignatura es repartiran de la manera següent:

a) assistència a classes teòriques:	52
b) id. a classes pràctiques:	8
c) estudi i preparació d'exàmens:	110
d) realització de treballs:	49
e) id. d'exàmens:	6
Total	225 hores

4. Objectius generals

Per ser una assignatura optativa de primer cicle de la Llicenciatura d'Art, el seu objectiu es centra en presentar els aspectes més significatius de la cultura a l'època medieval, i especialment establir una correlació en l'aprenentatge de les seues referències bàsiques. La llarga cronologia del segle V al XV es fragmenta en successives fases, que emmarquen i expliquen els principals esdeveniments d'una evolució política, institucional, econòmica, social, espiritual i cultural.

5. Continguts

S'estructuren en tres blocs, corresponents a la divisió clàssica dels temps medievals en tres períodes: Alta Edat Mitjana (s. V-X), Plena Edat Mitjana (s. XI-XIII) i Baixa Edat Mitjana (s. XIV-XV).

6. Destreses a adquirir

Coneixement del lèxic i dels conceptes historiogràfics, així com l'aprenentatge dels principals fenòmens culturals de l'Edat Mitjana.

7. Habilitats socials

Desenvolupament i perfeccionament de la comunicació escrita i de la formació humanística, mitjançant la lectura, la síntesi de continguts, l'exposició i l'argumentació de qüestions històriques.

8. Temari

Bloc I: Alta Edat Mitjana (s. V-XV)

- 1.- La crisi del món antic. De l'Europa germànica a la carolíngia.
- 2.- Societat i economia a l'Europa altomedieval.
- 3.- L'Església i la cultura en la transició del món antic al medieval.

Bloc II: Plena Edat Mitjana (s. XI-XIII)

- 4.- Ressorgiment econòmic i societat feudal.
- 5.- L'Església i les noves mentalitats religioses.

Bloc III : Baixa Edat Mitjana (s. XIV-XV)

- 6.- La crisi i l'espiritualitat tardomedieval.
- 7.- La cultura europea entre l'Edat Mitjana i el Renaixement.

9. Planificació temporal

	setmanes	h. teòriques	h. pràctiques	total bloc
Bloc I	12	20	4	24
Bloc II	9	16	2	18
Bloc III	9	16	2	18
Totals	30	52	8	60

10. Bibliografia

a) Bibliografia bàsica:

Emilio Mitre, *Historia de la Edad Media en Occidente*, Madrid, Cátedra, 2006.

b) Bibliografia complementària:

Jacques Paul, *Historia intelectual del Occidente medieval*, Madrid, Cátedra, 2003.

J. A. García de Cortázar, J. A. Sesma Muñoz, *Historia de la Edad Media. Una síntesis interpretativa*, Madrid, Alianza, 1998.

Salvador Claramunt et alii, *Atlas de Historia Medieval*, Barcelona, Aymà, 1980.

Pierre Bonnassie, *Vocabulario básico de la historia medieval*, Barcelona, Crítica, 1999.

c) Lectures recomanades:

Jacqueds Le Goff, *La civilización del Occidente medieval*, Barcelona, Paidós, 1999.

André Vauchez, *La espiritualidad del Occidente medieval*, Madrid, Cátedra, 2000.

Ferdinand Seibt, *La fundación de Europa. Informe provisional sobre los últimos mil años*, Barcelona, Paidós, 2002.

11. Metodología

a) classes presencials: 60 hores anuals de docència a l'aula, amb dues classes setmanals d'una hora. Combinació de l'ensenyament teòric amb la didàctica pràctica a partir de les fonts.

b) les classes teòriques: les exposicions del professor s'efectuaran des d'una perspectiva àmplia, i per tant la concepció de les classes girarà entorn de la presentació del període i l'aclariment de les qüestions pròpies dels punts específics de cada tema.

c) preparació de les classes: l'alumne haurà d'haver llegit les parts dels epígrafs de cada tema prèviament a l'explicació del professor, segons es precisarà amb relació al manual.

d) treball de síntesi, escrit i obligatori per a l'alumnat, de cadascun dels temes del programa d'acord amb la selecció de texts recomanada, tutelat pel professorat en l'horari d'atenció.

12. Avaluació

En la qualificació de l'assignatura es tindran en compte els següents elements de valoració:

1) els exàmens parcials que es realitzen eventualment, o bé l'examen final, on es valorarà el domini de la terminologia, la coherència del discurs, el coneixement i el desenvolupament dels continguts temàtics: 60 per cent de la qualificació.

2) els treballs obligatoris presentats sobre els continguts de l'assignatura: 40 per cent de la qualificació.

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA
HISTÒRIA I CULTURA MEDIEVAL. Curs 2006-2007
Professors Mateu Rodrigo Lizondo i Rafael Narbona Vizcaíno

Tema 1.-

La crisi del món antic. De l'Europa germànica a la carolíngia (s. V-X).

1. La fallida de l'Imperi Romà.
2. La pervivència de la romanitat.
3. La incorporació dels germans a l'Occident.
4. Els regnes germànics.
5. L'Europa carolíngia: la recuperació de l'Imperi.
6. La nova cohesió política: aristocràcia i relacions benèfico-vassallàtiques.
7. La descomposició carolíngia i la recuperació germànica de la idea imperial.

Pràctica.

Lectura obligatòria del manual i treball de síntesi: pàgs. 25-34, 68-104, 142-149, 154-157.

Tema 2.-

Societat i economia rural a l'Europa altomedieval (s.V-X).

1. Els trets humans i materials: el paisatge rural.
2. Els models d'explotació de la terra.
3. Esclaus, camperols i senyors.
4. Les actituds mentals: l'admiració de l'Antiguitat.
5. Botins nobiliaris i intercanvis comercials.
6. L'impacte de les agressions dels segle IX: àrees de desenvolupament.

Pràctica.

Lectura obligatòria del manual i treball de síntesi: pàgs. 35-45, 105-124.

Tema 3.-

L'Església i la cultura en la transició del món antic al medieval (s. V-X).

1. De la persecució a l'hegemonia.
2. L'Església imperial: jerarquia i organització.
3. L'autoritat del papat romà.
4. Dissidència i heretgia.
5. La via ascètica: de l'eremitisme al monacat.
6. L'evangelització d'Europa i la religiositat popular.
7. Vida intel·lectual.

Pràctica.

Lectura obligatòria del manual i treball de síntesi: pàgs. 46-67, 125-141, 153-158.

Tema 4.-

Ressorgiment econòmic i societat feudal (s. XI-XIII).

1. El feudalisme.
 2. La societat d'ordes.
 3. La reconstrucció monàrquica de l'autoritat pública.
 4. L'expansió agrícola i del senyoriu rural.
 5. La revitalització de la vida urbana.
 6. La dinamització dels mercats i la creixent diversificació de la societat.
- Pràctica.

Lectura obligatòria del manual i treball de síntesi: pàgs. 161-210, 257-265.

Tema 5.-

L'Església i les noves mentalitats religioses (s. XI-XIII).

1. El mil·lenarisme.
 2. La reforma gregoriana i la teocràcia pontifícia.
 3. Les croades.
 4. La renovació monàstica.
 5. Els ordes mendicants.
 6. L'ideal evangèlic i les heretgies.
 7. Expressions de la religiositat.
- Pràctica.

Lectura obligatòria del manual i treball de síntesi: pàgs. 212-246.

Tema 6.-

La crisi i l'espiritualitat tardomedieval (s. XIV-XV).

1. Els indicis de la crisi del feudalisme. Conjuntura.
 2. Els indicis de la crisi del feudalisme. Estructura.
 3. L'Església i el Cisma d'Occident.
 4. La consolidació d'Estats nacionals.
 5. Vida religiosa i pietat laica.
 6. Supersticions, heretgies i Inquisició.
- Pràctica.

Lectura obligatòria del manual i treball de síntesi: pàgs. 313-359, 363-395.

Tema 7.-

La cultura europea entre l'Edat Mitjana i el Renaixement (s. XIV-XV).

1. De la cultura monàstica a la cultura urbana.
 2. El naixement de la cultura laica.
 3. Les universitats.
 4. L'Escolàstica.
 5. La difusió del saber.
 6. El redescobriment de l'Antiguitat.
- Pràctica.

Lectura obligatòria del manual i treball de síntesi: pàgs. 247-256, 396-406.

